

ORDINUL MINISTRULUI CULTURII NR. 2.495/2010 pentru aprobarea Normelor
metodologice privind atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici în
domeniul protejării monumentelor istorice
(*Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 634 din 9 septembrie 2010)

ART. 1

Se aprobă Normele metodologice privind atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

ART. 2

Direcția de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și Institutul Național al Patrimoniului vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

ART. 3

Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în *Monitorul Oficial al României*, Partea I.

ART. 4

La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.398/2008 privind reorganizarea activității de atestare a specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice și pentru aprobarea normelor metodologice privind atestarea acestora, publicat în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 771 din 17 noiembrie 2008, precum și orice alte dispoziții contrare.

ANEXA 1

NORME METODOLOGICE

**privind atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării
monumentelor istorice**

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

ART. 1

Intervențiile asupra monumentelor istorice, așa cum sunt definite în Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările ulterioare, indiferent de regimul lor juridic, vor fi efectuate numai de specialiști, experți și verifcători tehnici atestați, înscriși în registrele speciale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

ART. 2

(1) Atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici se face de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național prin Institutul Național al Patrimoniului, denumit în continuare Institutul.

(2) Atestarea persoanelor fizice are drept scop asigurarea condițiilor necesare pentru cercetarea și inventarierea monumentelor istorice, expertizarea, proiectarea, verifcarea și execuția lucrărilor, în conformitate cu actele normative în vigoare.

ART. 3

(1) În cadrul Institutului funcționează Comisia de atestare în domeniul monumentelor istorice, denumită în continuare Comisia, cu atribuții în atestarea persoanelor fizice care realizează activități de cercetare și inventariere a monumentelor istorice, proiectare, expertizare, verifcare de proiecte, execuție a lucrărilor, dirigentare a lucrărilor în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Comisia este numită prin decizie a directorului general al Institutului și este formată din minimum 7 experți atestați în domeniul protejării monumentelor istorice, care pot fi propuși de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și de structurile profesionale din domeniu, la solicitarea Institutului.

(3) Nu poate participa în calitate de membru al Comisiei, în cadrul ședințelor de atestare, persoana care se află în una sau mai multe dintre următoarele situații:

- a) este soț, rudă sau afin până la gradul al II-lea inclusiv cu unul dintre solicitanții persoane fizice;
- b) are un interes patrimonial sau nepatrimonial în legătură cu unul dintre solicitanți, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor ce îi revin în calitate de membru.

(4) Dacă unul dintre membrii Comisiei constată că se află în una sau mai multe dintre situațiile prevăzute la alin. (3), acesta are obligația de a se retrage din cadrul ședinței pe durata soluționării cererii în cauză.

(5) Pentru activitatea prestată în cadrul Comisiei de către specialiștii din afara Institutului, se pot încheia convenții civile sau contracte individuale de muncă cu timp parțial, după caz, conform legii.

(6) Institutul asigură secretariatul Comisiei, resursele financiare, materiale și de personal necesare desfășurării activității de atestare.

ART. 4

(1) La data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice se instituie următoarele registre speciale:

- a) Registrul specialiștilor în domeniul protejării monumentelor istorice, denumit în continuare Registrul specialiștilor, conform anexei nr. 1;
- b) Registrul experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice, denumit în continuare Registrul experților și verifcătorilor tehnici, conform anexei nr. 2.

(2) Institutul realizează și pune în valoare, în interes public, registrele prevăzute la alin. (1).

ART. 5

(1) Înscrierea persoanelor fizice în Registrul experților și verifcătorilor tehnici și în Registrul specialiștilor se face de către Institut, în conformitate cu prevederile prezentelor norme metodologice.

(2) Lista persoanelor înscrise în Registrul specialiștilor și în Registrul experților și verifcătorilor tehnici va fi actualizată permanent și va fi făcută publică pe site-ul Institutului și pe cel al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

(3) Persoanele înscrise în Registrul specialiștilor și în Registrul experților și verifcătorilor tehnici au dreptul de a desfășura activitățile din domeniile și pentru calitățile pentru care au fost atestate.

(4) Desfășurarea activităților din domeniul protejării monumentelor istorice de către alte persoane decât cele înscrise în Registrul specialiștilor și în Registrul experților și verifcătorilor tehnici sau cu încălcarea dispozițiilor prezentelor norme metodologice este interzisă.

ART. 6

(1) Atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici se face pe baza evaluării competențelor în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Competențele prevăzute la alin. (1) sunt stabilite luându-se în considerare:

- a) studiile în pregătirea profesională de bază, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, după caz;
- b) vechimea în specialitate, atestată prin forme de specializare-perfecționare sau prin durata și calitatea activităților prestate în domeniul monumentelor istorice;
- c) experiența dobândită prin participarea nemijlocită la activități din domeniul protejării monumentelor istorice sub îndrumarea și semnătura unor specialiști sau experți atestați.

CAPITOLUL II

Calitățile, specializările și domeniile de atestare. Condiții de atestare

ART. 7

Calitățile pentru care se acordă atestarea sunt:

- a) specialist;
- b) expert;
- c) expert tehnic.

ART. 8

(1) Specializările pentru care se acordă atestarea sunt:

- a) elaborare de studii, cercetări și inventariere monumente istorice - A;
- b) verificare/verificare tehnică - B;
- c) șef de proiect complex, doar pentru arhitecți - C;
- d) șef de proiect de specialitate: restaurare arhitectură, structuri istorice, inginerie instalații, componente artistice și/sau urbanism istoric, după caz - D;
- e) executare lucrări, în funcție de domeniu - E;
- f) dirigentare lucrări, în funcție de domeniu - F;
- g) urmărirea comportării în timp și monitorizarea monumentelor istorice, în funcție de domeniu - G.

(2) În cazul atestării pentru calitatea de expert, specializarea prevăzută la alin. (1) lit. a) poate cuprinde și expertize asupra monumentelor istorice, în domeniile restaurare arhitectură, consolidare/restaurare structuri istorice, inginerie instalații, componente artistice, după caz.

(3) Specializarea prevăzută la alin. (1) lit. c) se acordă doar pentru calitatea de expert.

(4) Atestarea în calitatea de expert se acordă corespunzător specializării profesionale. Se pot accepta și specializări în domenii conexe, precum: chimie, biochimie, biologie, fizică, geologie, în funcție de dovedirea cunoașterii acestora sau în funcție de titlurile științifice de specialitate dobândite, după caz.

ART. 9

Domeniile în care se acordă atestările, notate după corespondentul lor în registrele publice, sunt:

- a) restaurare arhitectură - 1;
- b) urbanism istoric - 2;
- c) studii, cercetări și inventariere monumente istorice - 3;
- d) consolidare/restaurare, structuri istorice - 4;
- e) inginerie instalații - 5;
- f) conservare/restaurare pictură murală - 6;
- g) conservare/restaurare pictură pe lemn - 7;
- h) restaurare lemn, lemn policrom, după caz - 8;
- i) conservare/restaurare decorații piatră, stucatură și/sau ceramică, după caz - 9;
- j) conservare/restaurare metal - 10;
- k) conservare/restaurare vitralii și sticlă - 13.

ART. 10

Atestarea specialiștilor, experților și a experților tehnici, în raport cu responsabilitățile acestora în cadrul intervențiilor asupra monumentelor istorice, se face pentru domeniile prevăzute la art. 9.

ART. 11

(1) Atestarea în calitatea de specialist în domeniile prevăzute la art. 9 lit. a) - e) a persoanelor fizice se face pe baza îndeplinirii următoarelor condiții generale:

a) studii - absolvent de studii universitare, cu diplomă de licență sau echivalentă, în domeniul de atestare și master în specialitate pentru absolvenții facultăților de profil cu durata de 3 ani de studii. Este luată în considerare și absolvirea cursurilor de specializare postuniversitare în domeniul de atestare sau a celorlalte forme de pregătire de specialitate agreeate;

b) vechime în specialitate - 5 ani de activitate efectivă în domeniul protejării monumentelor istorice. Este considerată activitate și absolvirea cursurilor de specializare postuniversitare sau a celorlalte forme de pregătire de specialitate agreate;

c) experiență - participarea ca întocmitor a minimum 5 lucrări de investigare, cercetare ori inventariere de monumente istorice aprobate, însușite sau avizate, după caz, ori a 5 proiecte din domeniul monumentelor istorice, avizate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, ori participarea la executarea, dirigentarea a minimum 5 lucrări de conservare, consolidare, restaurare, reabilitare a unor monumente istorice sau 3 lucrări de conservare, restaurare componente artistice la monumente istorice, încheiate prin procese-verbale de terminare a lucrărilor cu calificativul "bine", "foarte bine" sau "excepțional".

(2) Condițiile speciale pe baza cărora se acordă atestarea în calitatea de specialist a persoanelor fizice, în funcție de specializări, sunt după cum urmează:

a) pentru șef de proiect de specialitate în domeniul restaurare arhitectură sau urbanism istoric este necesară obținerea dreptului de semnătură din partea Ordinului Arhitecților din România sau dovada înscrierii în Registrul urbanștilor din România, după caz;

b) pentru dirigentare lucrări în domeniile restaurare, consolidare structuri istorice și inginerie instalații este obligatorie obținerea în prealabil a autorizației eliberate de Inspectoratul de Stat în Construcții.

(3) Pentru domeniile de restaurare/conservare componente artistice, prevăzute la art. 9 lit. f) - k), atestarea în calitatea de specialist a persoanelor fizice se face pe baza îndeplinirii următoarelor condițiilor generale:

a) studii - absolvent de studii universitare, cu diplomă de licență sau echivalentă, în domeniul de atestare și master în specialitate pentru absolvenții facultăților de profil cu durata de 3 ani de studii;

b) vechime în specialitate - pentru specialist, 5 ani de activitate efectivă în domeniul protejării monumentelor istorice. Este considerată activitate și absolvirea cursurilor de specializare postuniversitare sau a celorlalte forme de pregătire de specialitate agreate;

c) experiență - pentru calitatea de specialist, participarea ca întocmitor a minimum 3 lucrări de investigare, cercetare ori inventariere de monumente istorice, însușite sau avizate, după caz, ori a 3 proiecte din domeniul monumentelor istorice, avizate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, ori participarea la executarea, dirigentarea a minimum 3 lucrări de conservare, restaurare de componente artistice la monumente istorice, încheiate prin procese-verbale de terminare a lucrărilor cu calificativul "bine", "foarte bine" sau "excepțional".

ART. 12

(1) Atestarea în calitatea de expert sau expert tehnic a persoanelor fizice, după caz, se face pe baza îndeplinirii, în mod cumulativ, a următoarelor condiții generale:

a) studii superioare de lungă durată;

b) vechime în specialitate - minimum 10 ani de activitate efectivă în domeniul protejării monumentelor istorice;

c) experiență - minimum 7 lucrări de protejare a monumentelor istorice, de complexitate deosebită, realizate, după caz, ca autor, elaborator, conducător de colectiv sau șef de proiect în domeniul de specializare.

(2) Sunt considerate de complexitate deosebită acele lucrări, proiecte sau studii care presupun coordonarea între specialități diferite, soluții tehnice și/sau conceptuale deosebite.

(3) Obținerea și menținerea calității de expert tehnic în domeniile restaurare, consolidare structuri istorice și inginerie instalații sunt condiționate de deținerea atestatului eliberat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului.

ART. 13

(1) Atestarea în specializarea de verficator sau verficator tehnic se face pe baza îndeplinirii următoarelor condiții generale:

- a) studii: superioare de lungă durată;
- b) vechime în specialitate: minimum 3 ani în domeniu ca specialist atestat;
- c) experiență: minimum 5 studii sau proiecte avizate.

(2) Obținerea și menținerea specializării de verficator tehnic proiecte în domeniile restaurare, consolidare structuri istorice și inginerie instalații sunt condiționate de deținerea atestatului eliberat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului.

CAPITOLUL III

Procedura de atestare

ART. 14

(1) În vederea atestării, persoanele interesate vor depune la Institut, direct sau prin poștă, cu confirmare de primire, un dosar care va cuprinde:

- a) cerere-tip, conform anexei nr. 3;
- b) copie de pe actul de identitate;
- c) 3 poze actuale de dimensiunea 5 x 4 cm, în format digital;
- d) certificat de cazier judiciar;
- e) curriculum vitae;
- f) copie de pe carnetul de muncă sau de pe orice alte documente care dovedesc vechimea în domeniu, vizate pentru conformitate cu originalul de solicitant;
- g) două scrisori de recomandare din partea unor specialiști sau experți cu care solicitantul a colaborat;
- h) declarație pe propria răspundere privind neimplicarea în activități care au adus atingere sau care au condus la distrugerea de monumente istorice;
- i) memoriul de activitate, în concordanță cu documentele atașate, privind experiența în domeniul protejării monumentelor istorice, portofoliul de lucrări, detaliate în funcție de calitatea, specializările și domeniile pentru care se solicită atestarea, incluzând lista lucrărilor efectuate în domeniul monumentelor istorice; pentru fiecare caz se specifică calitatea și responsabilitățile deținute, cu obligativitatea prezentării unui documentar fotografic sau extras-album de lucrări, a cărților publicate și a unei mape cu principalele articole publicate;
- j) copii legalizate ale diplomelor de studii, titlurile științifice dobândite, certificate probând participarea și absolvirea unor forme de pregătire profesională sau alte acte de echivalare a diplomelor, eliberate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în domeniul de atestare;
- k) copii ale certificatelor privind dreptul de semnătură și înscrierea în Registrul arhitecților din România sau în Registrul urbaniştilor din România ori copii ale atestatelor valabile la data depunerii solicitării, eliberate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului sau de Inspectoratul de Stat în Construcții, după caz, pentru calitatea de expert tehnic, precum și pentru specializarea de verficator tehnic și pentru specializarea dirigentare lucrări în domeniile restaurare arhitectură, restaurare, consolidare structuri istorice și inginerie instalații, vizate pentru conformitate cu originalul de solicitant;
- l) copii ale avizelor eliberate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau de serviciile publice deconcentrate, pentru proiecte ori lucrări la care a colaborat în domeniul pentru care se solicită atestarea sau, după caz, procesele-verbale de recepție pentru lucrările executate, vizate pentru conformitate cu originalul de solicitant.

(2) Evidența dosarelor de atestare primite la Institut se ține într-un registru special.

(3) Dosarele de atestare se pot restitui solicitanților respinși, la cerere.

(4) În cazul în care compartimentul de specialitate din cadrul Institutului, care asigură secretariatul Comisiei, constată că dosarul este întocmit incorect sau este incomplet, acesta va solicita, în scris, în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, completarea dosarului.

(5) Termenul de depunere a documentelor solicitate potrivit alin. (4) este de 10 zile lucrătoare de la data comunicării.

(6) Nedepunerea documentelor solicitate în termenul prevăzut la alin. (5) va conduce la respingerea solicitării de atestare.

(7) În cazul în care este necesară verificarea legalității documentelor depuse în vederea atestării, Institutul va contacta autoritățile competente din statul membru al Uniunii Europene (UE) sau al Spațiului Economic European (SEE) în cauză, prin intermediul Sistemului de informare în cadrul pieței interne (IMI), în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010.

ART. 15

(1) Comisia are următoarele atribuții principale:

a) analizează dosarele prezentate și dispune, prin hotărâre, admiterea solicitării de atestare și emiterea certificatului de atestare pentru specialiști, experți și experți tehnici, respectiv respingerea dosarului ca nefiind în concordanță cu normele de atestare;

b) analizează dosarele unităților de învățământ, ale entităților publice ori private care organizează forme de pregătire profesională agreeate pentru atestarea în domeniul monumentelor istorice, lista cursurilor postliceale, postuniversitare, a cursurilor, atelierelor și șantierelor de specializare, precum și exigențele și competențele pentru care acestea sunt considerate relevante și propune înscrierea acestor forme de pregătire profesională pe lista entităților agreeate;

c) reanalizează atestatele emise persoanelor dovedite ulterior că au adus prejudicii sau au condus la distrugerea de monumente istorice;

d) reanalizează atestatele emise, la intervale de 5 ani, pe baza activității profesionale depuse în intervalul respectiv; persoanele atestate trebuie să facă dovada activității continue în domeniul protejării monumentelor istorice, prin activitate practică și/sau științifică, inclusiv participare anuală la conferințe, seminare, cursuri de perfecționare în domeniul monumentelor istorice.

(2) Comisia nu va putea solicita completări suplimentare cu privire la experiența și calificarea profesională, în afara documentelor aflate la dosar, cu excepția cazului în care candidatul le poate prezenta la momentul examinării sau poate oferi Comisiei clarificări verbale concludente.

(3) Comisia organizează sesiuni de atestare lunar și anunță data și ora de desfășurare a acestora prin afișare la sediul Institutului și/sau pe pagina de internet a acestuia.

(4) Comisia se poate reuni și în afara sesiunilor lunare, în scopul analizării situațiilor de suspendare sau de retragere a documentelor de atestare, precum și în alte cazuri.

(5) Membrii Comisiei care dețin calitatea de experți în domeniile pentru care s-a solicitat atestarea participă nemijlocit la examinarea candidaților, punctul de vedere al celorlalți membri ai Comisiei urmând a fi exprimat doar asupra regularității desfășurării procedurii de atestare.

(6) Punctul de vedere al fiecăruia dintre membrii Comisiei se consemnează în procesele-verbale de ședință, care se contrasemnează de secretarul Comisiei și se țin într-un registru special.

ART. 16

(1) În urma verificării dosarului, Comisia hotărăște acordarea atestării, respectiv respingerea solicitării de atestare, în termen de 30 de zile de la depunerea dosarului complet.

(2) În baza hotărârilor Comisiei, directorul general al Institutului emite dispozițiile de acordare a certificatelor de atestare respective, dispozițiile de respingere a atestării, după caz.

(3) Dispoziția de respingere a atestării, emisă pe baza hotărârii Comisiei, poate fi contestată în termen de 5 zile de la data comunicării.

(4) Contestațiile cu privire la soluționarea cererilor de atestare se analizează de către o Comisie de soluționare a contestațiilor, constituită în acest scop prin dispoziție a directorului general al Institutului, în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii lor. Hotărârile Comisiei de soluționare a contestațiilor sunt aprobate prin dispoziție a directorului general al Institutului.

(5) Persoanele nemulțumite de modul de soluționare a contestațiilor se pot adresa instanțelor de judecată, în condițiile legii contenciosului administrativ.

(6) Acordarea certificatului de atestare are ca efect înscrierea titularului în Registrul specialiștilor sau în Registrul experților și verficatorilor tehnici.

ART. 17

(1) Înscrierea în Registrul specialiștilor sau în Registrul experților și verficatorilor tehnici a persoanelor atestate cu drept de liberă practică în unul dintre statele membre ale UE se poate face ca urmare a solicitării, însoțită de copii ale documentelor de atestare sau echivalente acestora, corespunzătoare pentru calitățile, specializările și domeniile de atestare prevăzute la art. 7 - 9, emise de autoritățile/instituțiile competente, în conformitate cu prevederile legale în vigoare în materie în statul respectiv.

(2) În cazul în care este necesară verificarea legalității documentelor depuse în vederea înregistrării, Institutul va contacta autoritățile competente din statul membru UE sau SEE în cauză, prin intermediul IMI, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2009, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010.

ART. 18

(1) Secretariatul Comisiei are următoarele atribuții principale:

- a) întocmește listele cuprinzând solicitările primite;
- b) verifică realitatea și conformitatea documentelor din dosarele de atestare;
- c) solicită în scris completarea dosarelor incomplete sau întocmite incorect;
- d) comunică în scris dispozițiile de acordare a certificatelor de atestare, respectiv dispozițiile de respingere a atestării, în termen de 30 de zile de la sesiunea de atestare;
- e) comunică, la solicitarea Comisiei, data, ora de desfășurare a sesiunilor de atestare și lista persoanelor programate pentru atestare, prin afișare la sediul Institutului și pe pagina de internet a acestuia, cu 14 zile înainte de desfășurarea sesiunii de atestare;
- f) solicită de la secretariatele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, ale secțiilor sale de specialitate, ale comisiilor zonale ale monumentelor istorice datele privind situațiile de respingere a documentațiilor prezentate de persoanele fizice atestate și asigură evidența acestora în vederea aplicării sancțiunilor prevăzute de prezentele norme metodologice;
- g) îndeplinește orice alte atribuții date în competența sa.

(2) Secretariatul Comisiei stabilește și publică semestrial pe site-ul Institutului și al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național lista unităților de învățământ, a entităților publice ori private care organizează forme de pregătire profesională agreeate pentru atestarea în domeniul monumentelor istorice și lista cursurilor postliceale, postuniversitare, considerate relevante.

(3) Înscrierea acestor forme de pregătire profesională pe lista entităților agreeate se face prin decizie a directorului general al Institutului, la propunerea Comisiei, în baza prezentării de către cei interesați a dosarului cuprinzând:

- a) denumirea și statutul juridic al formei de pregătire;
- b) regulamentul de funcționare (admitere, promovare, absolvire etc.);
- c) programa și planul de învățământ sau pregătire practică;
- d) lista cadrelor didactice ori a instructorilor, după caz, însoțită de CV-urile acestora.

ART. 19

(1) În termen de 30 de zile de la data emiterii dispoziției privind acordarea atestării, Institutul va elibera certificatul de atestare pentru specialiști, experți și experți tehnici, conform modelelor prevăzute în anexele nr. 4 - 6.

(2) În baza certificatului de atestare, titularii acestora își confecționează, pe propria răspundere, ștampila/ștampilele individuală/individuale, ce se va/vor aplica pe proiectele, documentațiile sau documentele pe care le elaborează, le coordonează sau le verifică, după caz, cu indicarea corespondentului numeric al domeniului, precum și cel al specializării pentru care au fost atestați.

(3) Ștampila are dimensiune rotundă cu diametrul de 50 mm.

(4) Experții și specialiștii atestați pentru specializarea dirigentare lucrări, precum și verificatorii tehnici sunt obligați să își confecționeze o ștampilă separată ce va fi folosită în momentul în care își exercită atribuțiile.

(5) Certificatele de atestare și ștampilele sunt netransmisibile.

ART. 20

(1) Degradarea, distrugerea sau pierderea documentelor de atestare prevăzute la art. 19 alin. (5) se declară, în scris, la secretariatul Comisiei, în termen de 48 de ore de la constatare și totodată va fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, de către persoana în cauză.

(2) După publicarea anunțului prevăzut la alin. (1), Comisia eliberează un duplicat al certificatului de atestare sau aprobă, după caz, confecționarea unei noi ștampile, pe baza unei cereri scrise, însoțită de copia anunțului publicat în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

CAPITOLUL IV

Atribuții și răspunderi

ART. 21

Atribuțiile și răspunderile comune ale experților, experților tehnici, verificatorilor/verificatorilor tehnici și ale specialiștilor:

a) au obligația de a respecta prevederile legislației comune și speciale în materie de intervenții asupra monumentelor istorice;

b) au obligația respectării avizelor de specialitate obținute pentru lucrările pe care le efectuează, în litera și spiritul conservării și restaurării științifice consacrate prin Carta de la Veneția;

c) au obligația de a pune la dispoziție organismelor de control abilitate, la cererea acestora, spre consultare, datele și documentațiile solicitate;

d) sunt obligați să înștiințeze Comisia și compartimentul de specialitate din Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau serviciile publice deconcentrate ale acestuia despre orice situații de degradare sau de încălcare a prevederilor legale privind monumentele istorice;

e) pentru modificarea soluțiilor conceptuale sau de mare complexitate tehnică din proiectul avizat inițial, experții, verificatorii tehnici și specialiștii au obligația de a obține avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

ART. 22

Atribuțiile și răspunderile specifice specialiștilor:

1. Specialiștii realizează studii, cercetări, documentații tehnice, prin participarea ca membri în colectivele de inventariere, proiectare și execuție, precum și prin activități de urmărire a executării de lucrări în domeniul monumentelor istorice.

2. Specialiștii atestați pentru elaborare de studii, cercetări și inventariere a monumentelor istorice au următoarele obligații:

a) să cunoască criteriile de atribuire sau de pierdere a regimului juridic de monument istoric;

b) să cunoască metodologia de întocmire a fișelor de monument și a obligației de folosință a monumentelor istorice;

c) să întocmească documentele primare ce stau la baza fișelor de monument, măsurători, relevee sumare, fotografii, cercetare de arhivă, bibliografie, alte cercetări specifice, după caz, precum și a rapoartelor de inspecție;

d) să cunoască legislația națională în vigoare din domeniu, precum și convențiile internaționale privind protejarea și conservarea monumentelor istorice la care România este parte;

e) să întocmească și să țină la zi registrul de evidență a studiilor și cercetărilor întocmite;

f) să respecte prevederile legii dreptului de autor.

3. Specialiștii atestați ca șefi de proiect complex sau de specialitate în domeniul monumentelor istorice au următoarele obligații:

- a) să elaboreze proiecte și/sau, după caz, să coordoneze toate specialitățile care concură la realizarea proiectului;
- b) să fundamenteze riguros, din punct de vedere științific și tehnic, soluțiile adoptate, în acord cu cerințele stipulate în legislația națională și cu recomandările din actele internaționale din domeniul monumentelor istorice;
- c) să respecte concluziile conceptuale ale expertizelor, precum și prevederile referatelor de verificare tehnică;
- d) să prezinte Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, la cererea acestuia, datele științifice și tehnice necesare pentru susținerea proiectelor elaborate;
- e) să respecte avizele Ministerului Culturii și Patrimoniului Național prin introducerea prevederilor acestora în lucrările elaborate;
- f) să prezinte spre reavizare eventualele modificări și completări majore față de soluțiile avizate anterior, în cazul apariției unor situații noi pe șantierele de restaurare;
- g) să urmărească, să verifice și să aprobe pe șantier modul de punere în operă a documentațiilor pe care le-au întocmit;
- h) să dispună, fără încălcarea avizului Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, adaptările soluțiilor tehnice în conformitate cu situația reală din șantier, prin acte scrise;
- i) să participe, în mod obligatoriu, la analizarea ofertelor de execuție a lucrărilor propriu-zise, la stabilirea ofertei câștigătoare, precum și la recepționarea acestora;
- j) să semneze și să ștampileze toate documentațiile elaborate;
- k) să participe la redactarea caietului de sarcini, în vederea atribuirii lucrărilor de execuție a obiectivelor monumente istorice la care au elaborat documentația tehnică și economică în calitate de șef de proiect sau șef de proiect complex;
- l) să țină la zi registrul de evidență a lucrărilor elaborate.

4. Specialiștii atestați în domeniul executare lucrări au următoarele obligații:

- a) să conducă lucrări de intervenții la monumentele istorice, numai în baza documentațiilor de execuție avizate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, cu respectarea prevederilor cuprinse în autorizația de construire și în avizele legale;
- b) să coordoneze activitatea de atașamentare a lucrărilor executate și să își însușească conținutul caietelor de atașamente;
- c) să asigure conducerea punctelor de lucru din subordine cu personal calificat și specializat în domeniu;
- d) să cunoască cu exactitate conținutul documentațiilor de execuție pentru toate punctele de lucru din subordine;
- e) să asigure informarea operativă a șefului de proiect și a dirigintei lucrării, ori de câte ori este cazul, despre evoluția lucrărilor și, în special, despre necesitatea de adaptare a soluțiilor din documentație cu situația reală din teren;
- f) să cunoască principiile generale de restaurare și de conservare stipulate în legislația națională și în recomandările din actele internaționale din domeniul monumentelor istorice;
- g) să nu permită abaterea de la prevederile documentației avizate sau de la dispozițiile de șantier;
- h) să cunoască tehnicile și materialele tradiționale de execuție, specifice domeniului de activitate;
- i) să se preocupe permanent de perfecționarea angajaților în meseriile tradiționale ce acoperă domeniul;
- j) să oprească executarea lucrărilor în cazul în care s-au produs defecte grave de calitate, abateri de la prevederile proiectului de execuție ori au fost descoperite urme de interes arheologic, arhitectural sau artistic, să asigure punerea în siguranță a descoperirii și să permită reluarea lucrărilor numai după decizia șefului de proiect, a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau a comisiei zonale a monumentelor istorice;
- k) să răspundă, conform atribuțiilor ce le revin, de realizarea nivelului de calitate corespunzător cerințelor specifice lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentului istoric;

l) să întocmească și să țină la zi registrele de evidență a lucrărilor pe care le coordonează tehnic și de care răspund; să țină la zi jurnalul de restaurare și întreaga documentație necesară tipului de proiect;

m) să urmărească și să respecte normele de protecția muncii.

5. Diriginții de lucrări:

a) dirigințele de șantier este reprezentantul angajatorului pentru lucrările de execuție, prin care acesta își exercită controlul asupra corectitudinii tehnice și economice a lucrărilor contractate;

b) dirigințele de șantier are toate atribuțiile și răspunderile pe care i le acordă angajatorul în conformitate cu prevederile juridice și tehnice privind activitatea generală în construcții, la care se adaugă cele specifice domeniului monumentelor istorice, după cum urmează:

1. cunoașterea temeinică, din punct de vedere tehnic și științific, a documentațiilor avizate ce se execută;

2. supravegherea și controlul corectitudinii intervențiilor de orice natură pe perioada executării lucrărilor, în acord cu specificul lucrărilor de conservare-restaurare;

3. aducerea la cunoștința angajatorului a necesității asigurării protejării monumentului în caz de întrerupere temporară sau pe o perioadă nedeterminată, după caz, a lucrărilor de restaurare aflate în curs de execuție;

4. urmărirea aplicării cu strictețe a înscrisurilor din registrul de comunicări de șantier, inspecție și control și din registrul de dispoziții de șantier;

5. asigurarea în permanență a celei mai bune colaborări între beneficiar și finanțator, pe de o parte, și specialiști - cercetători, proiectanți și executanți, pe de altă parte;

6. verificarea în permanență a calității materialelor puse în operă, în acord cu prevederile proiectului avizat;

7. verificarea temeinică a înscrisurilor și a schițelor din caietele de atașamente ale șantierului, cu poziționarea exactă a fiecărei intervenții, având în vedere importanța acestor caiete în cadrul jurnalului de restaurare;

8. semnalarea promptă a oricăror descoperiri de urme de interes istoric, artistic sau arhitectural și solicitarea angajatorului de a lua măsurile de protejare provizorie a acestora până la înregistrarea lor și decizia privind continuarea lucrărilor;

9. participarea și urmărirea întocmirii jurnalului de restaurare - cartea construcției și predarea acesteia deținătorului monumentului la recepția lucrărilor.

ART. 23

Atribuțiile și răspunderile specifice experților și experților tehnici:

a) experții atestați conform prezentelor norme metodologice sunt singurii îndreptățiți să elaboreze expertize, dar numai pentru specializarea în care au fost atestați, respectiv: arhitectură, structură, urbanism, restaurare componente artistice, studii, cercetări;

b) experții răspund de asigurarea cerințelor impuse de doctrinele ori principiile conservării și restaurării monumentelor istorice, precum și de normele de restaurare stipulate în convențiile internaționale din domeniul monumentelor istorice la care România este parte, atât prin stabilirea domeniilor în care este necesară abordarea studiilor și a cercetărilor preliminare, cât și prin conceptele de restaurare, de la conservare și consolidare până la punerea în valoare;

c) experții în specialitatea arhitectură coordonează toate specialitățile ce concură la elaborarea expertizelor, la întocmirea studiului de fezabilitate și a proiectelor de execuție;

d) experții vor certifica în fazele următoare de proiectare că s-au respectat soluțiile de principiu conținute în concluziile expertizei, precum și avizele eliberate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, iar pe parcursul executării lucrărilor și la recepția acestora, punerea în operă a proiectului;

e) experții vor stabili specialitățile pentru care sunt necesare investigații și verificări pentru extinderea expertizei și/sau fazele următoare de cercetare și proiectare;

f) experții vor semna și vor ștampila toate piesele scrise și desenate ale expertizelor pe care le întocmesc;

g) experții pot elabora studii, cercetări și proiecte, dar nu pot verifica și aviza propriile documentații elaborate;

h) experții vor ține la zi registrul de evidență a expertizelor întocmite și a acordurilor cu privire la documentațiile elaborate de specialiștii întocmitori;

i) răspunerile experților care au primit atestatul și își exercită atribuțiile în exigențele pentru verificarea proiectelor, șef de proiect de specialitate, executare lucrări, dirigentare lucrări sunt aceleași cu cele ale specialiștilor.

ART. 24

Atribuțiile și răspunerile specifice verificatorilor și verificatorilor tehnici:

a) să verifice, conform specializărilor pentru care au fost atestați, conținutul și calitatea documentațiilor pentru care se solicită verificarea;

b) să verifice documentațiile tehnice de execuție privind intervențiile la monumentele istorice;

c) să nu exercite atribuțiile de verificator asupra propriilor proiecte;

d) să urmărească în fazele de proiectare prezentate respectarea prevederilor expertizelor avizate, precum și a conținutului avizelor Ministerului Culturii și Patrimoniului Național acordate la faze anterioare de proiectare;

e) să atenționeze proiectantul cu privire la modificările ce pot decurge din alte cerințe și/sau reglementări tehnice în vigoare și să stabilească modul de soluționare;

f) să semneze și să ștampileze piesele scrise și desenate care au făcut obiectul verificării și să întocmească referatul de verificare în conformitate cu exigențele legale;

g) să întocmească și să țină la zi registrul de evidență a documentațiilor verificate.

CAPITOLUL V

Sanțiuni

ART. 25

(1) Nerespectarea atribuțiilor și răspunderilor ce revin specialiștilor, experților și verificatorilor tehnici, conform prevederilor prezentelor norme metodologice, în funcție de gravitatea faptei comise, se sancționează astfel:

a) avertisment;

b) suspendarea certificatului de atestare pe o perioadă de la 6 luni la 2 ani sau pe perioada neîndeplinirii condițiilor în care s-a acordat atestarea, după caz;

c) retragerea certificatului de atestare.

(2) Aplicarea sancțiunilor se face gradual sau direct, în funcție de gravitatea faptei.

ART. 26

(1) Aplicarea sancțiunilor se face la sesizarea specialiștilor direcțiilor pentru cultură și patrimoniu național județene, respectiv a municipiului București, a împuterniciților Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, a compartimentului de specialitate din minister, a diriginților și a personalului de specialitate din cadrul Institutului ori a membrilor Comisiei sau a asociațiilor profesionale din domeniu.

(2) Raportul de constatare/Sesizarea întocmit/întocmită de persoanele prevăzute la alin. (1) va fi supus/supusă analizei Comisiei, care, în termen de 30 de zile de la data sesizării, va propune, după caz, prin hotărâre motivată clasarea sesizării, stabilirea sancțiunii și durata acesteia.

(3) Aplicarea sancțiunilor stabilite prin hotărârea Comisiei se face prin dispoziție a directorului general al Institutului, avându-se în vedere și raportul prevăzut la alin. (2).

(4) Dispoziția directorului general al Institutului se comunică de secretariatul Comisiei, prin scrisoare cu confirmare de primire, în termen de 5 zile de la data emiterii.

ART. 27

Pe perioada în care s-a luat măsura suspendării sau a retragerii certificatului de atestare, persoana fizică în cauză nu mai poate realiza activități în domeniul protejării, conservării și restaurării

monumentelor istorice, iar mențiunile privind sancțiunile se înscriu la rubricile corespunzătoare din registrele publice, postate pe site-ul Institutului.

ART. 28

Avertismentul sau suspendarea documentelor de atestare își încetează efectele la data îndeplinirii condițiilor care au condus la luarea măsurii de sancționare, constatate de secretariatul Comisiei.

ART. 29

Retragerea certificatului de atestare se face în următoarele cazuri:

- a) când, prin activitatea sa, persoana fizică atestată produce degradări sau distrugerii ale monumentului istoric, ca urmare a nerespectării documentațiilor și avizelor;
- b) când persoana fizică atestată a fost condamnată prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni legate de exercitarea profesiei;
- c) când persoana atestată are cel puțin 3 stadii, expertize, proiecte respinse la avizare;
- d) când se constată, ulterior atestării, că nu au fost îndeplinite condițiile legale de atestare sau se dovedește că persoana atestată a adus atingere ori a condus la distrugerea sau deteriorarea monumentelor istorice ori a părților componente ale acestora, iar aceste aspecte nu au fost aduse la cunoștința Comisiei la data atestării.

ART. 30

Documentele de atestare suspendate sau retrase se predau de către deținători Institutului, în termen de 15 zile de la înștiințare.

ART. 31

În cazul în care faptele care au condus la suspendarea sau la retragerea certificatului de atestare întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, Comisia propune directorului general al Institutului sesizarea autorităților publice competente.

ART. 32

(1) Suspendarea sau, după caz, retragerea documentelor de atestare produce efect de la data comunicării deciziei.

(2) Pentru situațiile prevăzute la art. 29 lit. d) titularul certificatului de atestare retras nu mai are dreptul să solicite eliberarea unui nou atestat.

(3) Titularul unui atestat retras pentru situațiile prevăzute la art. 29 lit. c) nu mai are dreptul să solicite eliberarea unui nou atestat timp de 3 ani de la data retragerii.

(4) Suspendarea sau retragerea atestatului este menționată în Registrul specialiștilor sau, după caz, în Registrul experților și verifcătorilor tehnici.

ART. 33

(1) Deciziile de suspendare sau de retragere a atestatului pot fi contestate în termen de 5 zile de la data comunicării.

(2) Contestațiile se depun la Institut și se soluționează, în termen de 15 zile lucrătoare, de către o comisie de soluționare a contestațiilor, constituită în acest scop prin decizie a directorului general al Institutului.

(3) Persoanele nemulțumite se pot adresa instanțelor de judecată competente, în condițiile legii.

(4) Pe perioada rezolvării contestațiilor prevăzute la alin. (2), drepturile pe care le acordă documentele de atestare sunt suspendate.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 34

Diriginții de șantier, responsabilii cu urmărirea executării lucrărilor sau urmărirea comportării în timp a lucrărilor și responsabilii privind controlul tehnic de calitate, autorizați de Inspectoratul de Stat în Construcții, pot lucra în domeniul monumentelor istorice cu condiția obținerii atestatului, conform prevederilor prezentelor norme metodologice.

ART. 35

Experții tehnici, verifcatorii tehnici și responsabilii tehnici cu execuția, atestați de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, pot lucra în domeniul monumentelor istorice cu condiția obținerii atestatului, conform prevederilor prezentelor norme metodologice.

ART. 36

Titularii certificatelor de atestare pot solicita actualizarea sau îndreptarea unor erori materiale din documentele de atestare, caz în care Institutul va emite noi certificate de atestare.

ART. 37

Nu pot fi atestate persoanele cărora li s-a aplicat pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie de natura celei de care s-a folosit pentru săvârșirea unei infracțiuni.

ART. 38

Prevederile prezentelor norme metodologice se completează cu dispozițiile-cadru ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2009, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 68/2010.

ART. 39

În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, secretariatul Comisiei va notifica solicitanților cu dosare de atestare nesoluționate asupra documentelor necesare completării dosarelor de atestare, potrivit modificărilor aduse normelor metodologice, precum și asupra obligativității de depunere a acestora în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării. În caz contrar se consideră că solicitantul a renunțat la cererea de atestare.

ART. 40

Anexele nr. 1 - 6 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.